

13. evropská konference knihovnických konsorcií ICOLC 18. – 21. 9. 2011, Istanbul, Turecko

Zpráva ze zahraniční cesty

Ve dnech 18. – 21. září 2011 se konalo v Istanbulu 13. mezinárodní setkání evropských knihovnických konsorcií ICOLC, jehož organizátorem bylo turecké konsorcium ANKOS. Na konferenci se sešlo 95 zástupců ze 42 evropských a 16 mimo evropských konsorcií.

Tematicky byla konference zaměřena hlavně na problematiku e-knih, na měření využívání elektronických zdrojů, na systémy pro správu e-zdrojů a na Discovery systémy. Poslední den konference proběhl **workshop** k financování e-zdrojů, kdy zástupci z jednotlivých zemí informovali o způsobech financování. Další workshopy byly věnovány institucionálním repozitářům a financování otevřeného přístupu.

Problematika **e-knih** byla na konferenci diskutována již třetím rokem. Konsorcia stále řeší řadu problémů při sjednávání licencí na přístup k tomuto typu dokumentů. Obecně se upřednostňuje nákup jednotlivých konkrétních titulů před nákupem celé kolekce. Fungující model nákupu e-knih a finanční rozložení mezi členy představilo konsorcium Max Plant Society, které sdružuje 80 menších institucí. Realizují koordinovaný nákup, kdy do jednou zakoupeného titulu e-knihy mají přístup všichni členové konsorcia.

Dalším tématem konference bylo sledování a vyhodnocování uživatelských statistik. Je snaha o vytvoření jednotného portálu pro **statistiky využívání databází**. Ve Velké Británii byl pro sledování statistik a pro získávání podkladů pro rozhodování o dalších licencích v roce 2010 zprovozněn jednotný portál Journal Usage Statistic Portal (JUSP). Do portálu je zahrnuto více než 100 univerzit, 13 vydavatelů a 3 agregátoři. Protokolem SUSHI jsou shromažďovány statistiky dle standardu Counter JR1, JR2 a výsledkem jsou přehledné tabulky a grafy. Byl také představen projekt Usage factor, jehož cílem je přezkoumat možnost zavedení nového indikátoru pro sledování využívání časopisů, který by mohl být vedle Impact factoru dalším hlediskem při hodnocení odborných časopisů. Ukázalo se, že Usage factor by byl zvláště užitečný u časopisů a oborů, které nejsou pokryty ISI a mají vysoké využití i mimo vědeckou komunitu, u studentů nebo odborníků v praxi.

Zkušenosti s implementací **Discovery systémů** prezentoval zástupce slovinského konsorcia COSEC. Jejich požadavkem bylo především jednoduché intuitivní vyhledávání a možnost

integrace různých zdrojů včetně souborného katalogu. Přehledné a inspirující bylo řešení knihovny Özyeğin University (Turecko). Tato univerzita byla založena v roce 2008 a její fond tvoří z velké většiny elektronické informační zdroje, které je třeba jednoduše zpřístupnit studentům a vyučujícím. Testovali 2 různé systémy a během šestiměsíční zkušební doby porovnávali oba produkty podle jasně stanovených kritérií jak studenti tak i vyučující. Prioritním požadavkem bylo jednoduché a snadné vyhledávání podobné Google.

V dalším bloku byly představeny konsorciem ANKOS aktivity hostitelské země v oblasti digitalizace a správy elektronických informačních zdrojů. Konsorcium ANKOS bylo založeno v roce 2000 se 12 členskými knihovnami, do roku 2011 se počet členů zvýšil na 125 knihoven. Poptávka po turecké digitální produkci byla podnětem k vytvoření první turecké databáze e-knih nazvané Hiperkitap. V současné době databáze obsahuje 7500 knih od 220 místních vydavatelů. Cílem projektu je poskytovat přístup k aktuálním publikacím s využitím moderních technologií. Dále byla představena první digitální knihovna Turecka, která vznikla řešením projektu Pecya. Tento projekt je řešen již od r. 2007 za účelem online zpřístupnění tureckých tištěných časopisů všem uživatelům, zejména akademickým pracovníkům. Vývoj systému představoval řešení několika oblastí: hardware a software, digitalizaci a OCR proces, licenční smlouvy s vydavateli, autorská práva. Výsledkem tohoto projektu je zpřístupnění tureckého literárního dědictví.

V programu konference byl dán prostor i zástupcům významných vydavatelství a dodavatelům databází v oblasti vědy a výzkumu. Své programy a priority do r. 2020 představili zástupci vydavatelství Elsevier, Springer, Wiley, o možnostech spolupráce s vydavateli, knihovnami a konsorcií hovořili zástupci firem EBSCO a SWETS.

Přínosná byla diskuze všech zúčastněných k jednotlivým tématům a vzájemná výměna zkušeností. Účast na těchto setkáních umožňuje sledovat kontinuitu vývoje řešení projektů týkající se problematiky elektronických informačních zdrojů v mezinárodním měřítku.

Děkuji AKVŠ a ZČU za možnost zúčastnit se této konference.

V Plzni, 4. 10. 2011

Ing. Barbora Katolická